

Inledning

I de nordiska länderna har attityderna till mänskliga alltid präglats av en viss enkelhet. Människorättsproblemen har inte varit stora hos oss, och tron på att sådana inte finns ännu större. Det har därför varit lätt och oproblematiskt att ansluta sig till internationella konventioner. Marius Emberland jämför i sin artikel de diskussioner som fördes i England respektive Norge i samband med att man stiftade en lag om mänskliga rättigheter. I motsats till den norska lams diskussionen av teknisk karaktär fördes i England en livlig och kritisk debatt. Som en följd av det tycks England vara bättre förberett för kommande tillämpningssituationer.

Ett annat nordiskt särdrag i sättet att förhålla sig till rättigheter och mänskliga rättigheter i synnerhet kommer fram i Elisabeth Gording Stangs och Liisa Niemins artiklar om omhändertagande av barn. I de nordiska länderna har man traditionellt betonat samhällets ansvar för barnens välbefinnande. Det offentliga bär ansvar för barnen i fall föräldrarna inte förmår göra det, i stället för släktingarna. Välfärdsstaten har utgått från att man först skall inrikta stödåtgärder på föräldrarna, och om det inte räcker, kan man i sista hand omhänderta barnen. Gording Stang visar att gränsdragningen inte är så enkel, utan så kallade frivilliga åtgärder innebär en hel del av tvång eller hot om tvång. Liisa Nieminen diskuterar människorättsdomstolens senaste fall

om omhändertagande av barn i Finland. Det framkommer att när man har fokuserat på förutsättningarna och barnens behov av skydd, har det varit svårt att upprätthålla föräldrarnas rättigheter till en rättvis process.

Registrering av homosexuella par har blivit möjligt i Finland i början av mars 2002. Denna typ av registrering har redan länge förekommit i Sverige, Danmark och Norge. Ingrid Brännare och Tomas Faxheden analyserar normeringen av homosexuella och heterosexuella par i lagen och diskussionen omkring denna. Distinktionen och hierarkin mellan dessa två parbegrepp upprätthålls både i lagen och diskussionen. Slutsatsen är att lagen är konserverande i stället för progressiv, i motsats till vad man skulle vänta sig.

Jens Plathe analyserar reglering av genmanipulerade organismer i Norge och tillståndspraxis. Praxis har varit mycket mera restriktiv i Norge än i Europeiska Unionen.

Redaktionen beklagar att detta nummer kommer ut sent. Tidskriften har bytt tryckeri, och samtidigt flyttar både produktionen och huvudredaktörsskapet till Danmark. Impulsen till ändringen kom från tidskriftens ekonomiska situation som inte är stark. Retfærds spridning har minskat och vi behöver nya abonnenter. Vi uppmanar alla våra läsare att prenumerera och kolla att närmaste biblioteket prenumererar.

Ändå vi litar på att ändringarna har varit till godo. Vi tackar huvudredaktören Ulf Stridbeck som i mer än tio år har bidragit med både kontinuitet och nya idéer till Retfærd. Vi vill också önska den nya huvudre-

daktören Henrik Palmer Olsen välkommen. Han har tidigare varit den danska redaktören.

Johanna Niemi-Kiesiläinen
